

Təsdiq edirəm:
Biznes mühiti və beynəlxalq
reytinglər üzrə Komissiyanın sədri,
Azərbaycan Respublikası Baş Nazirinin
birinci müavini Yaqub Eyyubov

16.03.2020-ci il

**Biznes mühiti və beynəlxalq reytinglər üzrə Komissiyanın Maliyyə bazarlarının inkişafı və kreditlərin əlçatanlığı işçi qrupunun
2020-ci il üçün Fəaliyyət Planı**

Sıra №-si	İndikatorlar	Mövcud vəziyyət (2019-cu il üzrə)	Metodologiya	Görüləcək tədbirlər	Son icra müddəti	İcra orqanları	Məsul şəxslər
Doing Business Hesabatı							
1.	Kreditlərin alınması	1-ci yer, 100 bal	Kreditlərin alınması indikatoru aşağıdakı 4 əsas alt-indikatorun qiymətləndirilməsi nəticəsində müəyyən edilir: 1. Borcalanların və kreditorların qanuni hüquqları (hüquqi norma indeksi); 2. Kredit məlumatlarının dərinliyi indeksi; 3. Kredit bürosunun əhatəliliyi (yetkin yaşlı əhali sayına faiz nisbətində); 4. Kredit reyestrinin əhatəliliyi (yetkin yaşlı əhali sayına faiz nisbətində).	Aşağıdakı istiqamətlərdə aidiyyəti qurumlar tərəfindən müvafiq işlərin görülməsi və bu sahədə işçi qrupu tərəfindən onlara zəruri dəstəyin göstərilməsi: 1. Daşınar əmlakın yüklülüyünün dövlət reyestrinin texniki parametrlərinin və prosedurlarının təkmilləşdirilməsi; 2. Kredit bürosunun xidmət dairəsinin genişləndirilməsi.	Avqust 2020-ci il	Mərkəzi Bank, "Azərbaycan Kredit Bürosu" MMC	Tural Feyzullayev Elçin Həbibov

Global Rəqabətlik Hesabatı

2.	9.01 Özəl sektora kredit qoyuluşları	97-ci yer, 32.8 bal	Özəl sektora daxili kredit qoyuluşlarının ÜDM-də payı, %-lə	Aşağıdakı istiqamətlərdə aidiyyəti qurumlar tərəfindən müvafiq işlərin görülməsi və bu sahədə işçi qrupu tərəfindən onlara zəruri dəstəyin göstərilməsi: 1. Banklar tərəfindən real sektora kredit qoyuluşunun artırılması ilə bağlı tənzimləyici çərçivənin təkmilləşdirilməsi; 2. Mikromaliyyə institutları tərəfindən özəl sektora kredit qoyuluşlarının artırılmasını stimullaşdırmaq üçün aidiyyəti normativ aktlara yenidən baxılması.	İyun 2020-ci il	Mərkəzi Bank, Kiçik və Orta Biznesin İnkişafı Agentliyi	Tural Feyzullayev Kamran Babayev
3.	9.02 KOS-ların maliyyələşdirilməsi	61-ci yer, 61 bal	Dünya İqtisadi Forumu tərəfindən həyata keçirilən Rəhbərlərin Rəyi Sorğusunda "Ölkənizdə kiçik və orta ölçülü müəssisələr (KOM) öz biznes fəaliyyətləri üçün lazım olan maliyyələşməni maliyyə sektoru vasitəsilə nə dərəcədə əldə edə bilirlər?" sualına cavab [1 = əldə edə bilmirlər; 7 = yüksək dərəcədə əldə edə bilirlər].	Aşağıdakı istiqamətlərdə aidiyyəti qurumlar tərəfindən müvafiq işlərin görülməsi və bu sahədə işçi qrupu tərəfindən onlara zəruri dəstəyin göstərilməsi: 1. Lizing alətlərinin genişləndirilməsi; 2. Faktoring, akkreditiv və s. bu tipli maliyyə alətlərinin stimullaşdırılması istiqamətində təkliflərin verilməsi; 3. KOS-ların alternativ maliyyə bazarlarına çıxışının artırılması üçün infrastrukturun formalaşdırılması.	İyul 2020-ci il	Mərkəzi Bank, İqtisadiyyat Nazirliyi, Kiçik və Orta Biznesin İnkişafı Agentliyi	Tural Feyzullayev Mehdi Həsənov Kamran Babayev
4.	9.03 Vençur kapitalının əlçatanlığı	24-cü yer, 52 bal	Dünya İqtisadi Forumu tərəfindən həyata keçirilən Rəhbərlərin Rəyi Sorğusunda "Ölkənizdə innovativ və həmçinin, riskli layihələri olan startap sahibkarları üçün maliyyələşməni təmin edəcək sərmayəçi tapmaq nə dərəcədə asandır?" sualına cavab [1 = olduqca çətin; 7 = çox asandır].	Aşağıdakı istiqamətlərdə aidiyyəti qurumlar tərəfindən müvafiq işlərin görülməsi və bu sahədə işçi qrupu tərəfindən onlara zəruri dəstəyin göstərilməsi: 1. Startaplar üçün vergi rejiminin optimallaşdırılması imkanlarının nəzərdən keçirilməsi; 2. Startaplar üzrə investisiya qoyuluşu həyata keçirən xarici investorların gəlir və dividend vergisindən azad olunması imkanlarına baxılması; 3. Vençur və kraudfanding mexanizmlərinin hüquqi çərçivəsinin formalaşdırılması; 4. "Açıq bankçılıq" yanaşmasının tətbiqi ilə bağlı beynəlxalq təcrübənin təhlili və Azərbaycanda tətbiqi imkanlarının qiymətləndirilməsi.	Noyabr 2020-ci il	İqtisadiyyat Nazirliyi, Mərkəzi Bank, Kiçik və Orta Biznesin İnkişafı Agentliyi	Mehdi Həsənov Kamran Babayev

5.	9.04 Bazar kapitallaşması	110-cu yer, 4.5 bal	Listinqdə olan bütün yerli şirkətlərin ümumi dəyərinin ÜDM-ə nisbəti, %-lə.	Aşağıdakı istiqamətlərdə aidiyyəti qurumlar tərəfindən müvafiq işlərin görülməsi və bu sahədə işçi qrupu tərəfindən onlara zəruri dəstəyin göstərilməsi: 1. Bakı Fond Birjasının Dünya Birjalar Federasiyasına qoşulmasının təmini; 2. Listinqə qoşulmanın stimullaşdırılması mexanizminin formalaşdırılması; 3. Kütləvi təklif edilmiş istiqrazlara zəmanətin verilməsi imkanlarının qiymətləndirilməsi; 4. Emissiya prosedurlarının sadələşdirilməsi ilə bağlı infrastruktur və normativ çərçivəyə baxılması; 5. Qiymətli kağızlar bazarında aparılan əməliyyatların tam elektronlaşdırılması.	Sentyabr 2020-ci il	Mərkəzi Bank, Bakı Fond Birjası, İpoteka Kredit və Zəmanət Fondu	Tural Feyzullayev
6.	9.05 Sığorta haqları	118-ci yer, 9.5 bal	Həyat və qeyri-həyat sığortası haqlarının həcmnin ÜDM-ə nisbəti, %-lə	Aşağıdakı istiqamətlərdə aidiyyəti qurumlar tərəfindən müvafiq işlərin görülməsi və bu sahədə işçi qrupu tərəfindən onlara zəruri dəstəyin göstərilməsi: 1. Sığorta bazarının sağlamlaşdırılması və dayanıqlılığının artırılması üçün tənzimləyici çərçivənin təkmilləşdirilməsi ilə bağlı təkliflərin verilməsi; 2. Kənd təsərrüfatı sığortasının tətbiqinin genişləndirilməsi ilə bağlı təkliflərin verilməsi; 3. Sığorta ilə bağlı məlumatlılığın artırılması.	Noyabr 2020-ci il	Mərkəzi Bank, Kənd Təsərrüfatı Nazirliyi, Təhsil Nazirliyi, Kiçik və Orta Biznesin İnkişafı Agentliyi	Tural Feyzullayev Kamran Babayev
7.	9.06 Bankların sağlamlığı	77-ci yer, 65.6 bal	Dünya İqtisadi Forumu tərəfindən həyata keçirilən Rəhbərlərin Rəyi Sorğusunda "Ölkənizdə bankların sağlamlığını necə qiymətləndirirsiniz?" sualına cavab [1 = olduqca aşağı, bankların kapitallaşma ehtiyacı var; 7 = olduqca yüksək].	Aşağıdakı istiqamətlərdə aidiyyəti qurumlar tərəfindən müvafiq işlərin görülməsi və bu sahədə işçi qrupu tərəfindən onlara zəruri dəstəyin göstərilməsi: 1. Azərbaycan Beynəlxalq Bankının özəlləşdirmə prosesinin sürətləndirilməsi istiqamətində bankın idarəedilməsinin təkmilləşdirilməsi ilə bağlı təkliflərin verilməsi; 2. Bank sisteminin dayanıqlılığının artırılması üçün tənzimləyici çərçivənin təkmilləşdirilməsi; 3. Bank sektorunda aparılan islahatların ictimaiyyətə effektiv çatdırılmasının təşkili.	Avqust 2020-ci il	Mərkəzi Bank, Maliyyə Nazirliyi, Ədliyyə Nazirliyi, İqtisadiyyat Nazirliyi	Tural Feyzullayev Cəmilə Quliyeva Mehdi Həsənov

8.	9.07 Kredit portfelində qeyri-işlək kreditlərin çəkisi	123-cü yer, 73.1 bal	Ölkədəki bankların qeyri-işlək kreditlərinin məbləğinin onların kredit portfelinin cəminə nisbəti	Aşağıdakı istiqamətlərdə aidiyyəti qurumlar tərəfindən müvafiq işlərin görülməsi və bu sahədə işçi qrupu tərəfindən onlara zəruri dəstəyin göstərilməsi: 1. Kreditlərin verilməsi zamanı qoyulan girovların qiymətləndirilməsi sahəsində problemlərin həlli ilə bağlı təkliflərin verilməsi; 2. Qeyri-işlək aktivlərin idarə olunması ilə bağlı hüquqi mexanizmlərin formalaşdırılması; 3. Sekyuritizasiya üzrə hüquqi çərçivənin formalaşdırılmasının yekunlaşdırılması.	Sentyabr 2020-ci il	Mərkəzi Bank, Maliyyə Nazirliyi, Ədliyyə Nazirliyi, İqtisadiyyat Nazirliyi	Tural Feyzullayev Gündüz Əliyev Cəmilə Quliyeva

İqtisadi Azadlıq İndeksi

9.	4.3 Maliyyə azadlığı	60 bal	İndeksin hesablanması aşağıdakı 5 indikator əsasında aparılır: 1. Hökumət tərəfindən maliyyə sektorunun tənzimlənməsi; 2. Hökumət tərəfindən banklar və digər maliyyə təşkilatlarına intervensiya dərəcəsi (birbaşa və dolaylı sahiblik); 3. Hökumətin kreditlərin paylanmasına təsiri; 4. Maliyyə və kapital bazarlarının inkişaf səviyyəsi; 5. Xarici rəqabətə açıqlıq.	Aşağıdakı istiqamətlərdə aidiyyəti qurumlar tərəfindən müvafiq işlərin görülməsi və bu sahədə işçi qrupu tərəfindən onlara zəruri dəstəyin göstərilməsi: 1. Azərbaycan Beynəlxalq Bankının özəlləşdirilməsi üzrə planların və bu istiqamətdə həyata keçirilən tədbirlərin daha geniş işıqlandırılması, indeksi hazırlayan təşkilatla zəruri məlumat mübadiləsinin təmin edilməsi və bununla bağlı təkliflərin verilməsi; 2. Bank sistemində xarici kapital iştirakının daha geniş təşviqi üzrə aparılan tədbirlər və ən son trendlərlə bağlı kommunikasiya fəaliyyətinin gücləndirilməsi və bununla bağlı təkliflərinin verilməsi; 3. Kapital bazarlarının inkişafı barədə zəruri kommunikasiya tədbirlərinin həyata keçirilməsi; 4. Xarici investorların yerli maliyyə bazarına çıxış imkanlarının artırılması üzrə tədbirlərin davam etdirilməsi.	İyul 2020-ci il	Mərkəzi Bank, Maliyyə Nazirliyi, İqtisadiyyat Nazirliyi, Dövlət Neft Fondu	Tural Feyzullayev Gündüz Əliyev Mehdi Həsənov Bəhruz Bəhramov

Qlobal İmkanlar İndeksi

10.	Bankomatların sayı	-	Əhalinin hər 100 min nəfərinə düşən bankomatların sayı	Aşağıdakı istiqamətlərdə aidiyyəti qurumlar tərəfindən müvafiq işlərin görülməsi və bu sahədə işçi qrupu tərəfindən onlara zəruri dəstəyin göstərilməsi: 1. Ucqar regionlarda rabitə və kommunikasiya əlaqələrinin inkişaf etdirilməsi və bununla bağlı təkliflərin verilməsi; 2. Bankomatların idxalı ilə bağlı tətbiq olunan rüsum dərəcələrinə yenidən baxılaraq güzəştli müddələrin müəyyən edilməsi; 3. Ödəniş kartı bazarının inkişaf etdirilməsi və ödəniş kartları ilə aparılan əməliyyatların genişləndirilməsi.	İyul 2020-ci il	Nəqliyyat, Rabitə və Yüksək Texnologiyalar Nazirliyi, Maliyyə Nazirliyi, Dövlət Gömrük Komitəsi, Mərkəzi Bank	Gülru Hüseynova Gündüz Əliyev Tural Feyzullayev
11.	Kreditlərin miqyası	-	Yetkinlik yaşına çatmış əhalinin %-i nisbətində	Azərbaycan kredit bürosunda məlumatların əhatə dairəsinin genişləndirilməsi istiqamətində aidiyyəti qurumlar tərəfindən müvafiq işlərin görülməsi və bu sahədə işçi qrupu tərəfindən onlara zəruri dəstəyin göstərilməsi.	İyul 2020-ci il	Mərkəzi Bank, "Azərbaycan Kredit Bürosu" MMC	Tural Feyzullayev Elçin Həbibov

Qlobal İnnovasiya İndeksi

12	4.1.3. Mikromaliyyə kreditlərinin ÜDM-də payı	66-cı yer, 0.0 bal	Mikromaliyyə kreditləri təşkilatları tərəfindən verilmiş kreditlərin ÜDM-də payı	Aşağıdakı istiqamətlərdə aidiyyəti qurum tərəfindən müvafiq işlərin görülməsi və bu sahədə işçi qrupu tərəfindən həmin quruma zəruri dəstəyin göstərilməsi: 1. Mikromaliyyə təşkilatlarının fəaliyyət sahəsinin genişləndirilməsi imkanlarına baxılması və aidiyyəti üzrə təkliflərin verilməsi; 2. BOKT və kredit ittifaqlarından başqa, lombardların da daxil olduğu kredit təşkilatlarının icmal məlumatlarının ictimaiyyətə açıq mənbələrdə açıqlanması.	Avqust 2020-ci il	Mərkəzi Bank	Tural Feyzullayev

Yerli və beynəlxalq qurumlarla əməkdaşlığın gücləndirilməsi

13.	Bütün aidiyyəti indikatorlar	-	-	Beynəlxalq reytinglər üzrə sorğularda iştirak edən şirkətlərlə (rezident və qeyri-rezident) müvafiq sahədə mütəmadi əməkdaşlığın təmin olunması.	Mart-aprel 2020-ci il	Bütün aidiyyəti qurumlar	İşçi qrupun bütün üzvləri
14.	Bütün aidiyyəti indikatorlar	-	-	Hesabatı hazırlayan ekspert və ya qiymətləndirmə qrupu ilə əməkdaşlığın qurulması və ölkədəki mövcud göstərici və ya qanunvericilik tələbi barədə dəqiq məlumatların Biznes mühiti və beynəlxalq reytinglər üzrə Komissiyanın Katibliyi ilə razılaşdırmaqla onlara çatdırılması.	Mart-aprel 2020-ci il	Bütün aidiyyəti qurumlar	İşçi qrupun bütün üzvləri
15.	Bütün aidiyyəti indikatorlar	-	-	İşçi qrupunun təklifləri əsasında Qlobal Rəqabətçilik, Qlobal İmkanlar, İqtisadi Azadlıq və Qlobal İnnovasiyalar hesabatlarının indikatorları üzrə müvafiq ekspertlərin müəyyənləşdirilməsi, onlar tərəfindən icraçı orqanların əməkdaşlarına təlimlərin keçirilməsinin təşkil edilməsi istiqamətində aidiyyəti qurum tərəfindən müvafiq işlərin görülməsi və bu sahədə işçi qrupu tərəfindən həmin quruma zəruri dəstəyin göstərilməsi.	Sentyabr 2020-ci il	İqtisadi İslahatların Təhlili və Kommunikasiya Mərkəzi	Nərimin Kazımlı
16.	Bütün aidiyyəti indikatorlar	-	-	İctimaiyyətə açıq olmayan məlumatların Dövlət Statistika Komitəsi ilə birgə müzakirəsi və müvafiq beynəlxalq təşkilatlara kommunikasiyası istiqamətində aidiyyəti qurumlar tərəfindən müvafiq işlərin görülməsi və bu sahədə işçi qrupu tərəfindən onlara zəruri dəstəyin göstərilməsi.	Avqust 2020-ci il	Mərkəzi Bank, Dövlət Statistika Komitəsi	Tural Feyzullayev
17.	Bütün aidiyyəti indikatorlar	-	-	Hüquqi aktların ingilisdilli versiyalarının hazırlanması, mütəmadi yenilənməsi, bu barədə müvafiq beynəlxalq təşkilatların əlaqəli şəxslərinin məlumatlandırılması istiqamətində aidiyyəti qurum tərəfindən müvafiq işlərin görülməsi və bu sahədə işçi qrupu tərəfindən həmin quruma zəruri dəstəyin göstərilməsi	Mütəmadi	Mərkəzi Bank	Fərahim Hüseynzadə

İctimaiyyətdə məlumatlılığın və üçüncü tərəflərin dəstəyinin artırılması

18.	Bütün aidiyyəti indikatorlar	-	-	Universitet tələbələri arasında reytinglərlə bağlı məlumatlılığı artırmaqla bu sahədə araşdırmaların sayının artırılması məqsədilə aşağıdakı istiqamətlərdə müvafiq işlərin görülməsi: 1. "Doing Business Model simulyasiya" tədbirinin keçirilməsi; 2. Məqalə müsabiqəsinin keçirilməsi; 3. "Karl Popper debatları"nın təşkil olunması.	Noyabr 2020-ci il	İşçi qrupu, Təhsil Nazirliyi	Fərahim Hüseynzadə
19.	Bütün aidiyyəti indikatorlar	-	-	Hüquqşünaslarla səmərəli əməkdaşlığın genişləndirilməsi, Vəkillər Kollegiyası üzvləri və "Legal 500" portalında yer alan və Azərbaycan bazarında peşəkar fəaliyyət göstərən, eləcə də Azərbaycanla sıx çalışan hüquqşünaslarla biznes mühitinin yaxşılaşdırılması üzrə qanunvericiliyə dəyişikliklərlə bağlı koordinasiyanın təşkil edilməsi.	İyul 2020-ci il	İşçi qrupu, Kiçik və Orta Biznesin İnkişafı Agentliyi, Ədliyyə Nazirliyi, Vəkillər Kollegiyası	Fərahim Hüseynzadə Kamran Babayev Cəmilə Quliyeva
İşçi qrupunun fəaliyyətinin effektivliyinin artırılması							
20.	Bütün aidiyyəti indikatorlar	-	-	Beynəlxalq reytinglərdə ən çox islahatçı kimi qeyd olunan ölkələrin təcrübəsinin araşdırılaraq müəyyən sahələr üzrə tədbirlərin icrasına dəstək verilməsi.	Avqust 2020-ci il	İşçi qrupu	Fərahim Hüseynzadə
21.	Bütün aidiyyəti indikatorlar	-	-	Onlayn açıqcaların hazırlanması və dövrü qaydada elektron məktubla işçi qrupunun üzvlərinə və əlaqədar qurumlara göndərilməsi, eləcə də sosial şəbəkələrdə yayımlanması.	Avqust 2020-ci il	İşçi qrupu	Fərahim Hüseynzadə